

KASTEEL AMERONGEN

BULLETIN

JULI 1987

Uitgave
Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen

Onderhoud van
groenvoorzieningen en
renovatie kasteeltuin
Amerongen uitgevoerd
door

Tuin- en plantsoenaanleg

Van Ginkel

Castor 64, Postbus 11, 3900 AA Veenendaal, tel. 08385-19039

HERBERG
DEN ROODEN LEEUW

IN DEN KROMME HOECK

DROSTESTRAAT 35
3958 BK AMERONGEN
TELEFOON 03434 - 54055

KEUKEN OPEN:
VOOR UW LUNCH
DAGELIJKS VAN 12.00 TOT 14.00 UUR
EN VOOR UW DINER
DAGELIJKS VAN 17.00 TOT 21.00 UUR
WOENSDAG GESLOTEN

B U L L E T I N

UITGAVE

STICHTING VRIENDENKRING KASTEEL AMERONGEN

Kasteel Amerongen, Drostestraat 20, 3958 BK Amerongen
tel.: 03434 - 54212

Redaktie adres: Drostestraat 22, 3958 BK Amerongen
Mw. Drs. B. Zijlstra
tel.: 03434 - 56353

Eindredactie : Bergweg 5, 3958 AA Amerongen
Mw. H.F. Rotgans-van Blerkom
tel.: 03434 - 52319

NO. 8

JULI 1987

INHOUD:

Doelstelling en Donateurs	blz. 2
Publicaties en Verkoop informatie	3
Uit Het Winkeltje	3
Nieuwe Folder	3
Portret van L.I.H. van Wassenaer Duivenvoorde	4
Oude Recepten	5
Voorlichting over Kasteel Amerongen	7
Van de Muziekcommissie	8
De Engelen	11
De Tuinkabouters	12

De Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen is opgericht in 1983 en heeft ten doel behulpzaam te zijn bij de exploitatie en restauratie van Kasteel Amerongen en de daarin aanwezige inventaris door het verzamelen van fondsen uit donaties, schenkingen, de opbrengsten van acties, concerten en andere evenementen en door het coördineren en motiveren van vrijwillige helpers.

De Stichting is door de fiscus gerangschikt als instelling in de zin van art. 24 I der Successiewet 1956.

Kasteel Amerongen is één van de weinige opengestelde kastelen in Nederland, waarvan de inventaris, na het vertrek van de laatste particuliere eigenaren, volledig in tact is gebleven. Vrijwel nergens anders treft men een ambiance aan, welke zo de aristocratische sfeer van vroegere tijden weerspiegelt als op Kasteel Amerongen.

De oudste meubels dateren van vóór de brand van 1673 en zijn later door de verschillende bewoners aangevuld tot de collectie die nu aanwezig is, waarin begrepen de fraaie historische toetsinstrumenten.

Deze collectie is nooit versnipperd omdat zij lange tijd volgens het Engelse erfrecht (naar de nationaliteit van de meeste bewoners) op de oudste zoon vererfde.

Die eeuwenlange aanwezigheid van de meubels in hetzelfde huis en vaak op dezelfde plaats is een unicum in Nederland en maakt het voor de stichting-eigenaresse de moeite waard om die lijn voort te zetten en het vele achterstallige onderhoud door restauratie op te heffen.

Alleen van de subsidies en entreegelden is het niet mogelijk de exploitatie en restauratie te bekostigen.

Het is daarom verheugend dat zich telkens donateurs aanmelden en dat er ook schenkingen worden gedaan.

Indien U dat nog niet bent: meldt U als donateur!

DONATEURS genieten, op vertoon van hun donateurskaart, gedurende de openingstijden, vrije toegang tot het Huis en de tuinen, terwijl zij reductie ontvangen op alle evenementen zoals concerten, lezingen en bij bijzondere evenementen. Voor een bedrag van min. f25,- per jaar bent U al donateur. Het is ook mogelijk om donateur-voor-het-leven te worden; U betaalt dan een bepaald bedrag ineens. De donateurskaart is persoonlijk. Meer informatie kunt U inwinnen bij de administratrice van Kasteel Amerongen, mw.A. Eyffius-Muller, tel. 03434 - 54212, tussen 10.00 u - 15.00 u, op werkdagen. Het gironummer van de Stichting Vriendenkring is 6163.

Tot de bijgebouwen van Kasteel Amerongen behoren o.a. de Paardestal, 't Koetshuis en de Oranjerie. Hierin zijn ondergebracht:

Theeschenkerij "de Paardestal"

voor informatie tel. 03434 - 54735 of 53701.

en

Ouwehand's Party Verzorging " 't Koetshuis"

voor informatie tel. 08376 - 9110

of tel. 03434 - 54467.

en

"Het Winkeltje van Kasteel Amerongen".

PUBLICATIES EN VERKOOP INFORMATIE.

Wederom iets voor de liefhebber:

Er is op Kasteel Amerongen weer een boek te koop, geschreven door mevrouw A.W.J. Mulder, getiteld

"Het Kasteel Amerongen en zijn bewoners".

Het boek werd in Maastricht uitgegeven in 1949, het bevat 190 bladzijden en is geïllustreerd met foto's.

Het boek is de enige monografie die er bestaat over Kasteel Amerongen; het is ook belangrijk te weten dat het boek zéér moeilijk verkrijgbaar is.

De prijs bedraagt f 159.90.

Men kan zich vervoegen bij mw. A. Eyffius-Muller, Kasteel Amerongen, tel. 03434 - 54212 op werkdagen tussen 10.00 u en 15.00 u.

UIT HET WINKELTJE VAN KASTEEL AMERONGEN.

De huidige aankleding en de uitstalling van de te verkopen artikelen is ruim en goed opgezet. Een bezoekje aan de winkel is danook beslist de moeite waard, voor wie dat nog niet gedaan heeft.

Voor eigen genoegen of gebruik, of voor een kadootje, er is vast en zeker wel wat aardigs te vinden. Zoals U misschien weet, steunt U er in ieder geval het Kasteel en de tuinen mee. Kleine en grote zaken kunt U er tegenkomen: zoals bijv. ansichtkaarten in soorten; een borduurpakket, voorstellend het kasteel en de tuinen in vogelvlucht gezien; een lepeltje; stropdas; tegel; een koektrommel met inhoud (zoute of zoete); een Delftsblauw Bord; een poster van de Bovengalerij; een Anamorfose van Kasteel Amerongen: een optisch grapje, een vertekend beeld van het kasteel wordt weer een goed beeld met behulp van cilindervormige spiegel. Boeken en boekjes met betrekking tot Kasteel Amerongen. In dit verband willen we graag wijzen op een nieuwe aanwinst, een boek genaamd:

* CASTELLA *, in uw bezit voor f25,00

Het is een Benelux uitgave door een vijftal instanties, w.o. de Nederlandse Kastelen Stichting. De productiekosten zijn betaald door de Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen; de winst uit de verkoop komt vanzelfsprekend ten goede aan het kasteel. Het boek geeft informatie en beschrijft kastelen in de Benelux, die zijn opgesteld voor het publiek:

- hetzij als museum
- " " hotel-restaurant
- " " conferentieoord
- " " vakantieverblijf in één van de bijgebouwen.

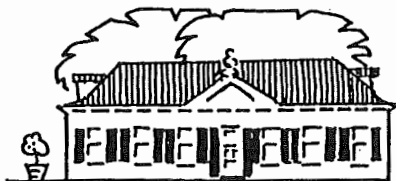
Verder zijn in het boek landkaarten opgenomen, een culturele agenda, openingstijden en andere praktische wetenswaardigheden.

NIEUWE FOLDER.

In opdracht van de Vriendenkring verschijnt er binnenkort een nieuwe uitgave van de folder met informatie over Kasteel Amerongen. Behalve in het Nederlands, komen de vreemde talen nu ook aan bod. Buitenlandse bezoekers kunnen weldra in het bezit komen van een gedrukt en zeer verzorgd informatieblad over het kasteel i.p.v. een wat eenvoudiger stencil.

Op dezelfde wijze is er een nieuwe ANSICHTKAART van de keuken in de maak. We hebben de kleurenfoto alvast mogen zien ... een plaatje!

De bovengenoemde artikelen zijn over niet al te lange tijd óók te koop in het Winkelkje.

Portret in pastel van
Louise Isabelle Hermeline van Wassenaer Duivenvoorde
door
Jean-Etienne Liotard [1756]

Het origineel hangt in de Bibliotheek van Kasteel Amerongen
Foto: Iconografisch Bureau te Den Haag.

OUDE RECEPTEN.

In de bibliotheek van Kasteel Amerongen bevinden zich niet alleen romans, werken over (krijgs-) geschiedenis en reisjournalen, maar ook receptenboeken. Een aantal daarvan zijn manuscripten die bestaan uit verschillende handschriften. Het waarschijnlijk oudste recepten-manuscript, opgetekend vanaf het eind van de 17de eeuw, bevat geneeskundige recepten die ingrediënten en bereidingswijzen beschrijven voor middelen tegen bijvoorbeeld "Aardworm, of een specie daarvan" of "Wonden, brandsel en vurigheid".

Zo maakte men tegen "Spit of schot in de lendenen" olie van "Camille, Laurieren en Indiansche Oli van foelie". Daarmee moest "met een averrechtse Hand" de rug "sterck worden gestreecken".

Later zijn er aan dit geheel nog recepten toegevoegd in een 18de eeuws handschrift. Een recept op een los briefje: "Opiatg Pour Mademoiselle de Duvenvoirde" en recepten van tijdgenoten als "de H^e Praesid^t van Bommel" (Van Bommel is een bekende 18de eeuwse Utrechtse familienaam) en "Mylady Portland" (Jane Martha Temple [1672-1752], echtgenote van Hans Willem Bentinck) doen vermoeden dat deze toevoegingen uit de tijd van Louise J.H. Van Wassenaer Duivenvoorde [1719-1756], vrouw van de 4de Graaf van Athlone, stammen.

Niet alleen bekenden, maar ook onbekenden als "Mr. Scholte, vingerhoedtmaker van Utrecht" heeft een recept aan de samensteller van het boek overgedragen. Een ander manuscript, waar met grote letters op de buitenkant "Mevrouw Rosande" geschreven staat, stamt ook uit de eerste helft van de 18de eeuw. Ook hierin zijn in verschillende handschriften recepten opgenomen. Nu gaat het over het grootste deel om keukenrecepten, hoewel er ook recepten voor geneesmiddelen in opgetekend zijn.

Deze combinatie was heel gewoon, en komt in de oudste gedrukte kookboeken voor. Een van de eerste nederlandstalige kookboeken "De Borgerlijke Tafel" [1683] beschreef recepten om lang, gezond en zonder ziekten te leven. De schrijver, S. Blankaart, was dokter (praktizijn) te Amsterdam.

Ook "De Volmaakte Hollandsche Keuken-Meid" [1746] bevat recepten voor "Huismiddelen voor de Verkoudheid, om allerhande Koortzen onfeilbaar te geneezen; om het Gezicht te versterken &c."

DE VOLMAAKTE
HOLLANDSCHE
KEUKEN-MEID.
ONDERWYZENDE

Hoe men allerhande Spysen, Confituren en Nê-
gerachten, zonder ongemeene Koffen, zelfs
voor de Roomgenoten op Vastdagen en in
de Vallen, gezond en smakelyk kan toe-
bereiden: Hoe men alles tegen de winter
inlegt. Wat men in de SLACHT-
TEN doen moet: En hoe men
Al en verlich Bier des zomers
goed kan houden.

N E N E - V E N N E
Eenige vofte tekent maar een men allen kan of het
Vleefich, en tyde der Vee-Pell, gezond is niet.

N E N
Hoe men een medelich TAJEL zal fchikken verzoort met
byre vifandien dachtyl niet soete fytore, van ppe-
litais Tafel, opghelidit.

Als mede Schryft
HUISMIDDELEN
Voor de Verkoudheid; om allerhande Koortzen onfeilbaar te
geneezen; om het Gezicht te versterken &c. Hoeve
de toediening der vofte Spysen en Dren-
ken tot verhoging van sijnf Anghen.

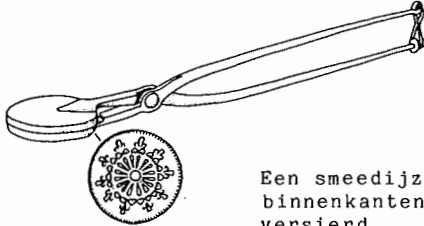
EENE POORNAAME MEVROUWE
Gedrukt in 's Gravenhage Overleeden.
V I F D E D R U E
Verbetert en verzoort vrede Douchen genotend.
Gedrukt volgens haar eigen Handschrift.

T e A M S T E R D A M.
By **S T E V E N v A N E S S V E L D T,**
in de Katerstraat, het derde Huis van de Room-
Rike Kerk de Papeguy 1761.
Met Priekijde.

Gedrukt volgens haar eigen Handschrift.

Het receptenboek van "Mevrouw Rosande" bevat onder andere een recept van "de vrou van Wassenaer", waarmee Louise I. H. van Wassenaer Duivenvoorde bedoeld kan zijn. Het beschrijft een beslagsamenstelling voor wafels:

"Ses eijeren, een maet bloem, 1½ [liter?] melk warm gemaekt en daer 1½ pont booter in laeten smelten, een groot bierglas met pompwater, 2 lepels gist; dit altemaal onder een geroert dater geen klontor in komt. De boter moet in de melk smelte."

Een smeedijzeren wafelijzer, de binnenkanten van de tang zijn versierd.

Ook andere recepten wijzen op het gebruik van het boek in de eerste helft van de 18de eeuw. Het recept om "Excellent" (een soort honingdrank te maken, begint met:

"Neempt water van 't hoff off Knuterdyck".

Blijkbaar werd het boek in Den Haag gebruikt. De familie bezat daar een huis, dat Margaretha Turnor in 1643 van haar oom Jacques Wijts erfde, en dat pas in 1769 door de 5de Graaf van Athlone werd verkocht. Het inmiddels afgebroken huis lag op de hoek Kneuterdijk - Plaats. Het boek van "Mevrouw Rosande" bevat allerlei recepten, ook in het frans. Bijvoorbeeld:

"Sorbet de Morelles [nachtschade]; Sorbet de Jassemijn;
"Pour faire de l'eau de vie avec des ecorsses [schillen]
"d'Oranges et de citrons"

maar ook:

"om water gruwel te maecken; om Room kastjes [koekjes] te maecken; om heel goed driakel [?] water te maaken; om Suycker koeckies te maaken; om Saus te maacken voor een snoeck".

"Geley van Queen" werd als volgt bereid:

*
"Gij moet de Queen schoon afwrijven en de kruyntjes daeruyt snijden, maer de kloekhuysen daerin laten; tot ses pond Queen moet er drie kan regenwater sijn; set dit met malckanderen op het vuur en laet het soetjes kocken tot dat het heel murw is, wringt het dan door een doeck en set het met 3½ pond gerapte zuyccker en de schellen van een citroen, waarvan de bitterheyt eerst in het water wat afgetrocken is, weder op het vier [vuur], laet het soetjes 2 uuren lang kocken tot dat het stijf wordt, oock doet men wel het sap van twee citroenen daerbij, om de geur, en om het wat root te maken."

[* We zijn er nog niet achtergekomen welke vrucht hier bedoeld wordt. Webster's New International Dictionary of the English Language vermeldt wel: Queensberry = the cloudberry. Een framboos (Rubus chamaemorus) uit gematigde noordelijke streken, die grote witte bloemen draagt en eetbare amber-kleurige vruchten geeft. [?? Red.]

Uit dezelfde periode (de eerste helft van de 18de eeuw) bevindt zich in de Bibliotheek van Kasteel Amerongen ook een engelstalig kookboek:

"The Compleat Housewife or Accomplish'd Gentlewoman's Companion, being a Collection of the most approved Receipt in Cookery To which is added, A Collection of above Two Hundred Family Receipts of Medicines, fit either for private Families, or such publick-spirited Gentlewoman as would be beneficent to their poor Neighbours,
By E.S.;" (Londen, 3de druk 1729).

Zo vinden we er een recept in om tafelzuur van radijsjes te maken, maar ook een remedie tegen puistjes. De vertaling van het voorgeschrevene luidt dan: Voor tafelzuur van radijsjes moet men de jongste radijsjes verzamelen en deze 24 uur in water en zout laten staan. Dan een zuur maken van azijn, kruidnagelen, foelie en peper. Dit zuur moet worden gekookt en kokend heet over de inmiddels drooggemaakte radijsjes worden gegoten. Als laatste voegt men een gekneusd knoflookteentje toe.

Tegen puistjes maakte men een "Crème" van bloem, gemengd met honing en azijn, "and lay on the Pimples going to Bed".

Ik zou er niet van kunnen slapen!

Bonica Zijlstra

Met dank aan mevrouw L. Barthel - v.d. Brugge.

VOORLICHTING OVER KASTEEL AMERONGEN.

Lezing over meubels

Op 4 september 1987, (aanvang 19.00 uur op de Bovengalerij van het kasteel), zal de heer R.J. Baarsen een lezing geven over de meubels die aanwezig zijn op het kasteel. De heer Baarsen is werkzaam geweest bij het Victoria and Albert Museum in Londen, en hij beheert nu de zilvercollectie van het Rijksmuseum te Amsterdam. Antieke meubels hebben echter ook altijd zijn belangstelling gehad. Bij een bezoek aan het kasteel in het najaar van 1986 wist hij veel interessante details over de meubels te vertellen. Op mijn verzoek, deze kennis aan een breder publiek over te dragen, reageerde hij enthousiast. Het is de bedoeling, na de lezing een rondgang langs de besproken meubels te maken, zodat de bijzonderheden nogmaals bekeken kunnen worden. Toegang f 5,- (donateurs gratis).

De Lodewijkskamer met o.a. het door Daniël Marot in Lodewijk XIV-stijl ontworpen ledikant. Het was in dit ledikant dat volgens de overlevering Lodewijk XIV in 1673 eens moet hebben geslapen. Op deze kopie van de kleurenfoto uit het boekje "Sulcken hecht werck het is ... Het Huis te Amerongen" door W.A. Braasem, ontbreekt helaas de hemel boven het bed.

VAN DE MUZIEKCOMMISSIE.

Trouw wordt op de achterkant van ieder donateursbulletin het concertprogramma vermeld en trouw verschijnen op alle concertavonden vele donateurs als muziekliefhebber. Zoals U weet zijn de concerten in de eerste plaats ook opgezet voor de donateurs van het kasteel en genieten zij altijd een reductie op de toegangsprijzen. Als muziekcommissie waarderen wij Uw aanwezigheid bijzonder. De concertgangers onder U hebben zeker geconstateerd dat de kwaliteit van de uitvoeringen, de naamsbekendheid van de musici en de bezetting van de zaal alle goed zijn. Het is voor ons heel prettig te ervaren dat het concertleven op het kasteel floreert. Het enige nadeel van een goed lopende zaak is, dat de hoeveelheid werk ook toe neemt. Aanleiding om de muziekie. ook dit jaar te versterken met een lid: de heer Herman de Roode werkt nu sinds kort met ons mee.

U kunt zich voorstellen dat de ambiance welke het kasteel biedt, voor vele muziekliefhebbers een extra aantrekkingskracht vormt. Ook het gebruik van instrumenten welke door voormalige kasteelbewoners aangeschaft en bespeeld zijn, geeft onze concerten een speciaal karakter.

Het meest gebruikte instrument in de serie, de Erard vleugel, is in een uitstekende conditie en heeft een prachtige klank. Het bezit echter een mechanisme dat naar de huidige maatstaven verouderd is.

Dit kan beperkingen opleveren bij de uitvoering van muziek van na het bouwjaar 1870. Het instrument is ook niet voor alle pianisten makkelijk bespeelbaar. Dit punt had reeds lang onze aandacht, maar U begrijpt dat een oplossing niet zomaar voor de hand lag. Gelukkig zijn er altijd zaken, die na verloop van enige wachttijd, als vanzelf een geschikte wending nemen of krijgen. Zo ook deze zaak!

De familie Stratenus uit Leersum bood ons namelijk te zelfder tijd een vleugel aan in bruikleen. Het aanbod betreft een Blüthner, ook van een respectabele leeftijd, echter met een modern mechanisme dat voldoet aan de eisen zoals deze gesteld kunnen worden door pianisten voor de modernere muziek.

In grote dank is het aanbod van de familie Stratenus aanvaard.

De vleugel zal tijdens het concert met Elly Ameling bespeeld worden. Afhankelijk van het repertoire, kunnen musici nu kiezen uit vier toetsinstrumenten (het orgel niet meegerekend): het clavecymbel, de forte-piano en twee vleugels!

Serie 1987/1988

Het verheugt ons zeer dat wij voor het openingsconcert op vrijdag 25 september Elly Ameling hebben kunnen contracteren. Zij is een van 's werelds meest geliefde en gevraagde zangeressen. Elly Ameling geeft in het seizoen '87/'88 recitals in Noord-Amerika, Zuid-Amerika, Canada, China, Japan, Spanje, Londen, Leipzig, Amsterdam en Amerongen! Haar vaste begeleider is Rudolph Jansen. U laat zich deze éénmalige kans Elly Ameling op het kasteel te horen toch niet voorbij gaan!

Een tweede 'high light' in deze serie vindt plaats op vrijdag 16 oktober 1987, De Amsterdamse Bach Solisten. Het ensemble speelt in de volgende bezetting: fluit, oboe d'amore, viool, altviool, cello, contrabas en clavecymbel. Het programma luidt als volgt:

De Amsterdamse Bach Solisten:

J.S. BACH - Brandenburgs Concert V
Concert voor oebo d'amore
Musikalisches Opfer

En weet U: Bach blijft boeien!

Op zaterdag 7 november a.s. concerteert Sonata da Camera. Een ensemble dat in 1986 ook op het programma stond. Wegens ziekte ging de uitvoering toen niet door. De bezetting is als volgt: Willem Noske - viool

Piet Nijland - viool
Victor Bouguenon - cello
Jaap Spigt - forte-piano

Het programma vermeldt klaviertrio's van Haydn, Mozart en Beethoven; Haydn vervalt wanneer in het muziekarchief van Kasteel Amerongen een geschikt muziekstuk voor deze bezetting gevonden wordt.

Op Zaterdag 26 maart 1988 treedt Emmy Verhey op. Eén van Nederlands meest begaafde en bekende violisten. Zij studeerde onder Oskar Back, Herman Krebbers, Wolfgang Schneiderhan en David Oistrach. Winnares van het Oskar Back Concours en het Tchaikovsky Concours in Moskou. Zij trad op met grote dirigenten als Bernstein, Chailly, Dorati, Haitink etc. en speelde samen met Yehudi Menuhin, David en Igor Oistrach, Youri Egorov etc. Haar begeleider op Amerongen is Frédéric Meinders. Het programma bevat werken van Beethoven, Prokofiev, Pijper en Strawinsky.

Op Zaterdag 23 april 1988 brengt het Philidor Trio een geheel frans programma met werken van Fauré, Chausson en Franck. Het Philidor Trio is opgericht in 1967 en ontving in 1973 de Johan Wagenaar Prijs. Het bestaat uit:

Jet Röling - piano
Michel Francois - viool
Christiaan Norde - cello

Aan dit programma wordt medewerking verleend door:

Tony Rous - viool
Pieter Roosenschoon - altviool

De serie wordt besloten door het Nederlands Saxofoon Kwartet op zaterdag 28 mei 1988. Het kwartet bestaat uit:

Leo van Oostrom - sopraan
Ed Bogaard - alt
Adri van Velzen - tenor
Jacques Landa - bariton

Het programma meldt werken van Lantier, Schmitt, Pierné, Posseur en Pascal. Een saxofoon kwartet is een niet veelvoorkomende bezetting. Wij hopen U daarmee juist een welkome afwisseling te bieden.

Saxo-
phone
soprano.

Saxofoon
bariton.

Voor het komende seizoen staan tot nu toe twee extra producties op stapel:

Vrijdag 27 november 1987: 'Bastien et Bastienne', een komische jeugd-opera van Mozart in een speciale bewerking voor marionettentheater met 50 figuren. Een gracieus en geraffineerd schouwspel voor jong en oud, vanaf + 6 jaar. Een optreden van De Komедie van Hout, van Hendrik Bonheur. Bij voldoende belangstelling volgt een 2e voorstelling op zaterdag 28.11.87.

Vooruitlopend op de officiële William en Mary herdenking* in 1988, houdt Hella Haasse op Kasteel Amerongen een lezing over dit onderwerp!
De avond wordt muzikaal omlijst met muziek uit de 17e eeuw.
Datum: 16 april 1988 (onder voorbehoud).

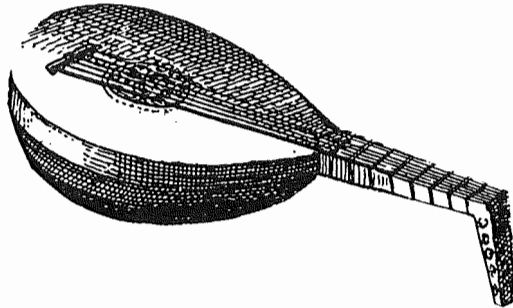
De Muziekcommissie van Kasteel Amerongen.

* Bedoeld wordt de herdenking van de "Glorious Revolution", de overtocht van Stadhouder Willem III en zijn vrouw Mary naar Engeland in 1688 en hun beider kroning tot Koning en Koningin van Engeland in het jaar daarop.

"....De zoon van het echtpaar van Reede, evenals zijn vader Godard geheten en als de Heer van Ginkel, (Amerongen en Middachten) in onze geschiedenis bekend geworden, had niet een diplomatieke maar een militaire loopbaan gekozen. Zoals we uit haar brieven reeds hebben gelezen, was zijn moeder Margaretha Turnor aanvankelijk niet zo te spreken over het verloop van zijn militaire carrière. Maar hierin komt verandering na de uitroeping van Stadhouder Willem III tot Koning van Engeland naast zijn vrouw Koningin Mary. Als bevelhebber van de cavalerie is hij met Willem III mee overgestoken naar Engeland en heeft daar deelgenomen aan de veldtocht tegen de Ieren waar Willem III zijn schoonvader James II versloeg.
....."

Uit: "Sulcken hecht werck het is....Het Huis te Amerongen" door W.A.Braasem.

de Redactie.

UIT DE "ENGELENBAK".

"Niet aaien, hij is al zo kaal ..."

In de Lange gang in Kasteel Amerongen is deze tekst te lezen op het kaartje bij de opgezette visarend.

Ik zou een prijsvraag willen uitschrijven voor dergelijke, passende woorden bij de loshangende gordijnen, passamenten, beklede stoelen, kasten met ingelegd marquetterie-werk enz. enz.

Tijdens rondleidingen, waarbij de bezoekers nota bene onder toezicht door huis lopen, gebeurt het altijd en minstens één keer, dat men "éven wil voelen ...!"

Textiel die 100 jaar oud is, of ouder, en ook gebruikt werd, verdraagt dit "voelen" eigenlijk niet meer. Maar het schijnt er bij te horen en eigenlijk niet te voorkomen, men kan de verleiding niet weerstaan ook individuele bezoekers valt het zwaar, de handen thuis te houden.

In de "engelenbak" is met vreugde de mededeling ontvangen, dat er nog een bedrag beschikbaar bleek te zijn voor bescherming van die gordijnen, die "in de loop" hangen: in de eetkamer, bijvoorbeeld, stoot men onwillekeurig bij het binnenkomen tegen de oude gordijnen, die onmiddellijk om de hoek hangen. Een afdoende maatregel zou zijn, deze gordijnen dan maar af te nemen en op te bergen - on-bevredigend, omdat dit het interieur zou verarmen.

Amerongen wordt juist daarom zo aantrekkelijk gevonden, omdat kamers en gangen nog altijd iets uitstralen van de sfeer en de grandeur die er zo lang geheerst heeft. -- Op de Cannenburg in Vaassen troffen wij een o.i. weinig acceptabele oplossing aan, en misschien is men daar inmiddels wel van teruggekomen: de onderste helft van een gordijn werd beschermd door het te omhullen met een doorschijnende witte stof, een soort zak die wel praktisch zal zijn, maar een vreemde indruk maakte -- De beste (en natuurlijk duurste) maatregel kunnen wij nu treffen: een op maat gesneden scherm van doorzichtig plastic, in een vaste vorm gegoten zodat voldoende afstand gecreëerd wordt tussen het scherm, het object en de voorbijganger, en dat toch het zicht niet belemmert. De eetkamer heeft 5 ramen, 6 meter hoog, met aan weerszijden gordijnen, dus 10 gordijnen, die in meerdere of mindere mate aan herstel toe waren, en die na circa 4 jaar conserverende arbeid weer in een redelijke staat zijn.

Als ze allemaal weer opgehangen zijn, worden zij beschermd door een manshoge, plastic "mantel" van doorzichtig materiaal, op de meest kwetsbare plaatsen - en ..."even voelen" is er dan NIET meer bij!

De Engelen van Kasteel Amerongen,

C.E. Kolff-Reijnvaan.

DE TUINKABOUTERS.

"... De tuinkabouter heeft altijd al bewonderaars gekend én mensen die hem verafschuwen..." Deze regel trok mijn aandacht toen ik iets opzocht in een van de verzamelbanden van "Fleur". Het artikel daarin vertelt over o.a. de kabouter als ornament in de tuin. Tuinkabouters en Kasteel Amerongen vormen samen één begrip voor mij, dus ik las verder. "Wat bezielt iemand om zo'n stuk keramiek tussen de heesters te zetten?" Het zou zinloos zijn naar een antwoord te zoeken, zegt de schrijver. "Hoogstens kan men zeggen, dat dwergen altijd en overal zeer populair zijn geweest en dat de liefhebbers van tuinkabouters zonder het te weten dragers zijn van een oude, zeer oude traditie." Het artikel heeft als titel: 'Gelooft u in kabouters?' Direct inspelend op het hierboven genoemde begrip en op wat ik weet over Tuinkabouters met een hoofdletter, denk ik dat we hartgrondig ja! kunnen zeggen. Want 'Kasteel Amerongen' gelooft in Engelen en in Tuinkabouters en in alle andere Vrijwilligers, die geruisloos veel werk verzetten. Onze Tuinkabouters zijn weer versterkt met de komst van een aantal nieuwelingen. Het zijn geen jonge mensen die zich melden, de 65-plusser wordt wat vaker tussen de borders gezien... Het is een genoegen om juist in deze tijd te wandelen, het ziet er allemaal zeer verzorgd uit. U weet toch dat de tuinen toegankelijk gemaakt zijn voor de gebruikers van een rolstoel? Hieronder vindt u het -verkorte- relaas over de tuinkabouter:

"De Egyptenaren waren al dol op dwergen. Legio zijn de dwergenbeeldjes die de archeologen gevonden hebben. Overigens werden die nooit in de tuin gezet. De Egyptenaren kenden een dwerggod, Bes, die gezondheid schonk. De farao's probeerden zelfs de hand te leggen op levende pygmeëën, die geacht werden een nog heilzamer werking te hebben. Onze tuinkabouter heeft iets meer gemeen met die dwergen dan men zou denken. Hij is een beschaafde vorm van de wrede humor, waarin generaties ver voor ons uitblonken. Misvormingen in het algemeen wekten tot voor een kleine 150 jaar voornamelijk de lachlust op. Dwergen waren graag geziene gasten op kermissen en jaarmarkten, waar zij met hun potsen vaak meer verdienden dan hun lichamelijk volmaaktere medemensen. Toppunt van de dwergen-carrière was een plaats als nar aan het hof. Tegen het eind van de middeleeuwen legden italiaanse vorsten hele verzamelingen van kleine mensen aan, die ze met evenveel liefde koesterden als hun rashonden. Diezelfde vorsten sierden hun tuinen

op met talloze marmeren beelden. En zo gelden zij min of meer als de uitvinders van de tuinkabouter. Kunstenaars beoefden de fraaiste exemplaren uit de vorstelijke dwergenfamilie, zodat latere generaties overtuigd zouden blijven van het gevoel voor goede smaak alsmede de tintelende humor der voorouders. In de 18de eeuw ten slotte stonden de tuinen van Europa's rijken vol met marmeren beeldjes van groteske dwergen. We zien ze huilen, spelen, muziek maken, elkaar voor het lapje houden. En vaak werden die vroege tuinkabouters door de beste beeldhouwers van die tijd gemaakt."

H.F. Rotgans-v. Blerkom.

Eron: Fleur no. 83
Han v.d. Horst.

*Voor Kasteel Amerongen
is alleen het beste goed genoeg.*

Installatiebedrijf

R. HARDEMAN

C.V.-GAS-WATER-SANITAIR-DAKWERKEN
ZONNECOLLECTOREN-WARMTEPOMPEN

Rondweg-West 240, 3905 LV Veenendaal, Telefoon 08385-13703

**VOOR DE
RESTAURATIE VAN
HET KASTEEL WORDT
GEBRUIK GEMAAKT
VAN
SIGMA PRODUCTEN**

**SIGMA
COATINGS**

**SIGMA-COATINGS B.V. - POSTBUS 42
1420 AA UITHOORN - TEL. 02975-41911**

KASTEEL AMERONGEN

1931 - 1932

- Vrij. 10-11-31 Lily Manning - sopraan
 Keesch. Jansen - piano
- Vrij. 16-11-31 Richardson Ba - cellisten
- ... Camera: Willem Noske - viool
 J. Nijland - viool
 Victor Bouguennon - cello
 Jaap Spigt - clavecyntel
- ... muziek uit het archief van Kasteel Amerongen
- ... Emy Verbeek - viool
 Frédéric Palmberg - piano
- ... 'Plus': Jet Rölling - piano
 M. Franck - viool
 Christiaan Norde - cello
 v.w. Tony Rous - viool
 Pieter Roosenboom - altviool
- ... Saxofoon Kwartet

(... voorbehouden)

*** **

... 'Bastien et Bastienne',
 ... van Amadeus Mozart,
 ... voor orgel en oud.

... : f 11,00
 niet-donateurs
 : f 15,00
 niet-donateurs

donateurs, 65+, 100,	f 17,00	f 11,00	f 15,00
niet-donateurs	f 10,00	f 5,00	f 15,00
...			6,00

... kluis, overstraat 12 te Amerongen
 ... Kasteel Amerongen, Postbus 26, Amerongen

...
 ... uur.

